

denne min Formening, idet jeg har nu har seet, at denne Rigsdagsmand er af den Formening, at Sagen af denne Natur kun høre under Domstolene og egentlig ikke høre herhen. (Mourier: Nei!) Jeg skulde nu i al Fald troe, at de bedst foreløbig finde deres Afgjorelse her, eller at i alt Fald Undersøgelsen paa begyndes efter Thingets Forlangende, og udføres af en Commission bestaaende af Medlemmer af Folkethinget; thi hvem skulde vel ellers indanke disse mange Misbrug, som her synes at være foregaaede for Domstolene — den enkelte Fæster paa Godset kan det dog ikke være, og han tør det desuden ikke, da han derved altfor meget vilde udsætte sig for Ulemper (A!): han er desuden heller ikke i den Grad interesseret i, at Sagen afgjøres, det er ikke en enkelt Fæster, som forurettes eller som særligt er kaldet til at indanke den. Det er hele den danske Fæstebondestand, som synes forurettet, og hvem, mine Herrer! skulde vel da være mere kaldet til at indanke Sagen for Domstolene end Rigsdagen? Saa ofte der fra virkeligt folkeligfjndede Talsmænds Side er gjort Anmodning om Dplysninger, er forlangt Undersøgelser fremmede, angaaende Sager af denne Natur, er der fra den modsatte Side altid paastraaet, at der ikke er Trang til Dplysninger og Undersøgelser, Alt — paastraaer man — er nu klart, og hvad der muligt ikke er tilstrækkeligt og aldeles klart, det kan jo finde sin Afgjorelse ved Domstolene. Her i denne Sag spørger man: hvad er det for Dplysninger, som skulle indhentes? Jeg mener, at det af Andragendet er klart, at Fæstebønderne der paa Godset troe, at i mange Fæstebreve finde lovstridige Bestemmelser Sted, lovstridige i den Forstand, at de komme i Strid med den kongelige confirmerede Disposition; disse formeentlige Lovovertrædelser fra Godsbesiddernes Side kan man virkeligt ikke forlange, at de vedkommende Fæstere selv skulle indanke for Domstolene, og jeg troer, at det maa være Rigsdagens Pligt at undersøge, om alt hvad der angaaer Fæstebøndernes Rettigheder og disses Opretholdelse, skeer Fyldest, ligesaa vist som det er deres Pligt at paasee, at heller ikke Godsbesidderne lide Uret. Jeg troer derfor, at man vilde handle meget uforsvar-

ligt, om man ikke gjorde Alt hvad der stod i Gns Magt, for at disse Sager kunde blive tilstrækkeligt oplyste. Skeer det ikke, saa vil det volde en stor Uro og Belymring trindt omkring i Landet. Naar Dplysningerne indhentes og Undersøgelserne skee, saa vil det jo blive vitterligt for Alle, om der er skeet Noget, som er uretfærdigt eller ikke; oplyses det, at der Intet er skeet, som er uretfærdigt, saa vil Beroelighed og god Forstaaelse igjen tilveiebringes, oplyses det Modsatte, saa vil Vedkommende, hvis Underlæg og Svig have fundet Sted, jo kunne blive draget til Ansvar, og først da er det, troer jeg, at Sagen hører hjemme under Domstolene.

Formanden: Tør jeg, inden Forhandlingerne gaae videre, tillade mig at gjøre en Bemærkning, hvortil der maaskee allerede tidligere havde været Anledning. Jeg troer, at de ærede Talere bør bestræbe sig for, meget nøie at overveie de Uttringer, som falde her; det er jo ganske sikkert, at hvad der siges ikke er saa slemt meent, som det stundom kan have Udseende af, men naar Ordene indrykkes i Tidenden og læses Landet over, saa vil man ikke altid let kunne ffjelne imellem Uttringen, som den fremtræder i det kolde, trykte Ord, og den Mening, som derved tilsigtes udtalt. Den sidste ærede Taler brugte saaledes en Uttring, som jeg er aldeles overbevist om, han ingenlunde vil have forstaaet saaledes, som den vel kunde forstaaes; han talte nemlig om de virkelige folkeligfjndede Rigsdagsmænd i denne Sal.

Olesen: Jeg sagde ikke folkeligfjndede Rigsdagsmænd, men jeg sagde folkeligfjndede Talsmænd, jeg har ikke nævnt Rigsdagsmænd eller noget om virkeligt folkeligfjndede Rigsdagsmænd i denne Sal.

Formanden: Ja! i saa Fald vil Bemærkningen forsaavidt falde bort. Rigsdagsmanden for Odense Amts 5te District har Ordet.

Jespersen: Det glæder mig at høre, at alle de, som have udtalte sig om denne Sag, have været enige i, at den er værdig til, at Thinget tager den under Behandling, uden Hensyn til, hvilket Resultat den Comitee, som vel sagtens vil blive nedsat, senere maatte komme til. Jeg skulde derfor heller ikke paa